Η ΦΥΣΙΣ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ—ΘΕΤΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ—ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ	ΓΡΑΦΕΙΑ
Εξωτερικοῦ φρ. 12.—Ἐξωτερικοῦ φρ. 15.	ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ	Ὁδὸς Μαυρομιχάλη ἀρ. 164. Ἐναντι Χημείου

ΕΤΟΣ Δ ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β. — ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗΙ 10 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1900 — ΑΡΙΘ. 23

ΣΥΖΗΤΗΣΙΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΙΩΝΟΣ ΤΟΥΤΟΥ

ΕΑΝ ΔΗΛΑΔΗ

ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΑΙΩΝ "Η ΙΘ' ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΟΝΟΜΑΣΘΗ;

Περὶ τῆς ὀνομασίας τοῦ αἰῶνος τούτου αἱ γνῶμαι τῶν πρὸς τοῦτο ἁρμοδίων ἐπιστημόνων εἰσὶ διῃρημέναι ἀνέκαθεν, καθότι οἱ μὲν ἐξ αὐτῶν λέγουσι—καὶ οὗτοι εἰσὶν οἱ περισσότεροι,—ὅτι δέον νὰ ὀνομάζηται εἰκοστὸς αἰών· οἱ δέ, ὅτι κατάλληλος τῇ φύσει τῶν πραγμάτων ἐστὶν ἡ ὀνομασία «δέκατος ἕνατος αἰών». Καὶ οὗτοι εἰσὶν οἱ ὀλιγώτεροι ἀτυχῶς! Πότεροι ἐν ἀληθείᾳ διατελοῦσιν, ἢ ἐν ἑτέροις ὅροις ἐκφράσεως: «Πότερον τοῦ συστημάτων τούτων ἐστὶ τὸ ὀρθότερον;» Τοῦτο νῦν ἐπιτραπήτω μοι, διερευνῆσαι ἐν συντομίᾳ καὶ ὅσον ἐπιτρέπει ἡ φιλοξενεία τῶν στηλῶν τῆς ἀγαπητῆς «Φύσεως», ἥτις πάντοτε ἔχει τὴν εὐγενῆ καλοσύνην νὰ διατηρῇ τὰς ἐγκάλας αὐτῆς ἀνοικτὰς εἰς τὰς παντοίας ἐπιστημονικάς μου διατριβάς, διὸ καὶ δημοσίᾳ ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου αἰῶνος ἐκφράζω αὐτῇ τὰς εἰλικρινεῖς εὐχαριστίας μου. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Αἰών, ὡς γνωστόν, ὀνομάζεται τὸ χρονικὸν τμῆμα τοῦ ἀπείρου χρόνου, ὅπερ περιλαμβάνει 100 ἔτη (ἑκατόν)· ἀλλ' ἔστι καὶ μείζων τούτου αἰών, περιλαμβάνων χίλια καὶ ἔτι περισσότερον, ἤτοι οἰῶνας αἰώνων κατὰ τὴν συνήθη ἔκφρασιν τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἐνσημαινούσης διὰ τῆς φράσεως ταύτης τὸ ἄπειρον τοῦ χρόνου ἐν συνόλῳ. Ἀλλ' ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ τοῦ ἀπείρου, πρόκειται ἁπλῶς περὶ τοῦ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ὁρισθέντος χρονικοῦ διαστήματος! ἤτοι τοῦ ποσοῦ τῶν ἑκατὸν ἐτῶν εἰς τὴν παροῦσαν ἐποχήν; ποῦ πρέπει νὰ καταταχθῇ εἰς τὸν 19 αἰῶνα κατὰ τὴν ἀπαρίθμησιν ἢ εἰς τὸν εἰκοστόν;

Ἀρκετὰ περίεργον εἶνε ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο ἐπαναλαμβάνεται καθ' ἑκάστην λῆξιν παρελθόντος αἰῶνος καὶ ἔναρξιν νέου. Οὕτως ἤρξατο ἡ συζήτησις τῷ 1599· ἐκόπασεν· ἤρξατο δὲ πάλιν τῷ 1699· ἐπανελήφθη δὲ ζωηρότερον τῷ 1799, ὅτε αἱ κοινωνίαι τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν ἐκόγχαζον ἐν νεωτερισμοῖς διὰ τὴν ἐπανάστασιν τῶν Γάλλων τῷ 1789, τὴν ἐπανάστασιν ἐκείνην, ἥτις ἀνεκαίνισε τὴν ἀνθρωπότητα, ὡς συντρίψασα τὰς παντοειδεῖς ἁλύσεις ὑφ' ὧν τέως ἐκρατεῖτο δεσμία, καίτοι ἄκουσα, ἡ δύστεινος ἀνθρωπότης· ὁ μέγας οὗτος σταθμὸς τῆς ἀνθρωπίνης ἐπὶ τὰ πρόσω κινήσεως οὐκέτι μέχρι τοῦδε τὸν ἐφάμιλλον ἔοχε, τί δὲ ἐπιφυλάσσεται ἡμῖν εἰς τὸ μέλλον; Θεῶν ἐν γούνασι κεῖται. Ἀλλ' ἂν παρατηρήσωμεν τὴν γενικὴν κίνησιν τῶν ἐθνῶν τῆς ὑφηλίου συμπάσης, ὅτι δηλαδὴ βαίνει αὕτη πρὸς τὰ ἐμπρὸς ὠθουμένη μεγάλως καὶ ὑπὸ τῶν μεγάλων ἐπιστημονικῶν ἀνακαλύψεων, αἵτινες ὁσημέραι ἐπακολουθοῦσι—βεβαίως τὸ ἀνθρώπινον γένος ἔσετ' ἐν εὐημερίᾳ σχετικῇ ἀσυγκρίτῳ λόγῳ ἀνωτέρᾳ τῆς τῶν προτέρων αἰώνων, καθ' οὓς ἐπεκράτουν τοσαῦται διαφοραὶ θρησκευτικαί, κοινωνικαί, Ἐθνικαί, Πολιτικαί, ἐπιφέρουσαι τὴν κακοδαιμονίαν αὐτῶν, βεβυθισμένης εἰς ἄκρον ἐν αὐτῇ· νῦν δὲ χάρις ταῖς ἐπιστημονικαῖς προόδοις καὶ τῷ προαγομένῳ πολιτισμῷ ὁ νόμος τῆς γενικῆς ἀφομοιώσεως τῶν λαῶν προβαίνει γιγαντιαίοις βήμασι καὶ καταπίπτουσι σωρηδὸν αἱ προλήψεις, αἵτινες διεχώριζον ἄχρι τοῦδε τὰ ἔθνη καὶ τοὺς λαοὺς τῆς Γῆς· ἐὰν δὲ ὑπάρχωσι καί τινες ἀκόμη καὶ ἐπικρατοῦσιν εἰσέτι παρὰ διαφόροις λαοῖς σὺν τῷ χρόνῳ καὶ αὗται ἐκλείψουσιν. Εἰς τὴν ἔκλειψιν δὲ ταύτην συμβάλλονται μέγα εἰς ἀπαθεῖς συζητήσεις καὶ ἀμερόληπτοι ἐν γένει· διότι οὕτως εὑρίσκεται ἡ ἀλήθεια, ἣν πάντες ἐπιδιώκομεν καὶ ἐν ᾗ πάντες ἐπιθυμοῦμεν νὰ διατελῶμεν.

Τοιαύτη ἀρχὴ ἤγαγέ με εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ Ζητήματος ΙΘ' αἰὼν ἐστιν ὁ νῦν ἢ Κ';

Βεβαίως τὸ ζήτημα εἶνε μαθηματικόν, καὶ οἱ μαθηματικοὶ κέκληνται ἰδίως εἰς τὴν λύσιν αὐτοῦ. Ἀλλ' ἡ λεπτολόγος ἀκρίβεια τῶν μαθηματικῶν περιέπλεξε τὸ ζήτημα ἐν αὐτῇ αὐτοῦ τῇ βάσει, τὸ δὴ λεγόμενον, καὶ καλοῦνται κατὰ συνέπειαν οἱ θέλοντες, ὅπως τὰς ἀκάνθας τῆς βάτου διακαθάρωσιν. Αἰτιάσεις λοιπὸν δὲν προκαλῶ, ἂν τὸ ἐφ' ἡμῖν τοιοῦτόν τι ἐπιχειρῶ πάντοτε ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἐπιστήμης καὶ ἱκανοποιήσεως τῆς περιεργείας τῶν θελόντων τῷ κοσκίνῳ τῆς Κριτικῆς νὰ ἐρευνῶσιν οἱονδήποτε ζήτημα.

Α' ἐπιχείρημα. Ἐὰν ἀριθμήσωμεν τὰς ἡμέρας οἱουδήποτε μηνὸς ἀπὸ τῆς α' μέχρι τῆς ιθ' ἡμέρας, θεωροῦμεν ὡς τοιαύτην μέχρι τῆς τοῦ Ἡλίου· τὴν δ' ὑστεραίαν καλοῦμεν εἰκοστήν. Τὸ αὐτὸ ἐφαρμοστέον καὶ εἰς τὸν αἰῶνα, ἀρχόμενοι ἀπὸ τοῦ α' ἔτους 1900, προχωροῦμεν μεχρι τέλους τοῦ 1999, ὅτε εἰσέρχεται ἡ λῆξις, ὅπως ἡ λῆξις τῆς ἡμέρας τῆς 19 τοῦ μηνὸς μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου. Τί φυσικώτερον τούτου, τί ἁπλούστερον;

Μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ 1999 φυσικὰ ἔρχεται τὸ δισχιλιοστόν, ἤτοι ὁ εἰκοστὸς αἰὼν ἀναντιρρήτως.

Β'. Ἐὰν διαιρέσωμεν τὸν ἀριθμὸν 1900:100=19 πηλίκον αἰῶνες δέκα ἐννέα, ἤτοι ΙΘ' αἰὼν· ἐὰν δὲ τὸν 2000: 100=20 πηλίκον οἰῶνες εἴκοσιν, ἤτοι εἰκοστὸς αἰών. Καὶ πάλιν ἐὰν τὸν 19:19=1, καὶ 20:20=1: ἤτοι τὴν ἀρχὴν τῆς ἀπαριθμήσεως, ληγούσης εἰς τὸ ἄνωθεν πόρισμα, τοὐτέστιν ἓν ἔτος, δύο, τρία, πέντε, πεντήκοντα καὶ καθεῆς μέχρι τοῦ 1999 ἐμπεριλαμβανομένου εἰς τὸν κύκλον τοῦ 19: ἤτοι τοῦ ΙΘ' αἰῶνος, μετὰ τὸ τέλος τοῦ ὁποίου ἀνατέλλει τὸ δισχιλιοστόν, ἤτοι 2,000 καὶ ἑπομένως ἄρχεται ὁ εἰκοστὸς αἰών!

Γ' Ἐπιχείρημα τὸ καὶ σπουδαιότερον, ἐὰν ἀρχίσωμεν ἀπαριθμοῦντες ἀπὸ Γεννήσεως Χριστοῦ τὰ ἔτη, ὅπερ καὶ

ὀρθότερον καὶ συνεπῶς ἀληθέστερον, εὑρίσκομεν ὅτι ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους τῆς Γεννήσεως ἕως τοῦ 99 περιλαμβάνεται ὁ πρῶτος αἰών· ἀπὸ τοῦ 100 καὶ ἐπέκεινα μέχρι τοῦ 199 περιμβάνεται ὁ Β' αἰών· οὕτως ἄρχεται ὁ Γ' αἰὼν ἀπὸ τοῦ 201, 202 καὶ ἑξῆς μέχρι τοῦ 299· τὸ αὐτὸ δὲ σύστημα ἀπαριθμήσεως ἐξακολουθοῦν καθ' ἅπαντας τοὺς ἑφεξῆς αἰῶνας μέχρι τοῦ ΙΘ' καὶ Κ' ὑποδεικνύει ὅτι εἰκοστὸς αἰὼν ἐστιν ὁ νῦν, ᾧ εἰσερχόμεθα. Τούτοις συνᾴδει καὶ ὁ Φλαμμαρὶων ὁ γνωστός.

Ἐκ πάντων τούτων κατανοεῖται ὁ σχηματισμὸς τῶν δύο γνωμῶν τῶν σοφῶν· ἄρθρον δὲ τῆς συνενώσεως ἀμφοτέρων ἔσται ἡ παραδοχὴ δύο τρόπων ἀπαριθμήσεως τῶν αἰώνων· α' ὁ τῶν αἰώνων ὡς ἓν συνέλῳ, οἷον α' αἰών, β', γ' καὶ οὕτω καθεξῆς ἀπὸ Χριστοῦ Γεννήσεως· β' ἡ ἐν λεπτομερείᾳ ἀκριβῶς ἀπαρίθμησις τῶν ἐν τοῖς αἰῶσι συμπεριλαμβανομένων ἐτῶν, καθὰ προείρηται· οὕτω δὲ προέρχεται ὁ συμβιβασμὸς ἀμφοτέρων καὶ αἴρεται ἡ διχογνωμία ἐς ἀεί. Ἡ δ' ἀνθρωπότης διανύει τοὺς κύκλους τῶν αἰώνων ἀφομοιουμένων ἐν πᾶσι καὶ κατὰ πάντα. Προσανακρούσματα δὲ τῆς ἀφομοιώσεως τούτης εἰσίν· α' ἡ ἐκ πάντων ἀναφαινονέν προθυμία τῆς ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν, β' τὸ ἐν Χάγῃ τὸ πρῶτον ἤδη περὶ Παγκοσμίου Εἰρήνης γενόμενον Διεθνὲς Συνέδριον. Ἐννοεῖται, φυσικῷ τῷ λόγῳ ὅτι δυσχέρειαι πλεῖσται ὅσαι ἀναφύονται ἐν τῇ πραγματοποιήσει τῶν μεγάλων τούτων θεωριῶν, ὧν τὰ ὕψιστα πνεύματα τοῦ αἰῶνος περιέβαλλον αὐτὰς ἐν ταῖς ἀγκάλαις αὐτῶν. Δύο δὲ πρὸς τὸ παρὸν ἀνεφάνησαν ἔξοχα πρόσωπα πρὸς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ὑψηλοῦ τούτου ἰδεώδους τῆς ἀνθρωπότητος· ὁ Πάππας τῆς Ρώμης διὰ τὸ θρησκευτικὸν καὶ ὁ Τσάρος τῆς Ρωσσίας διὰ τὸ πολιτικὸν Ζήτημα. Οἱ αἰῶνες ἐπιφέρουσι τὴν προσέγγισιν τῶν ἀπροσπελάστων καὶ προάγουσι τὴν ἀφομοίωσιν τῶν ἐθνῶν, ἤτις πρότερον ἐθεωρεῖτο ὡς βράχος ἡλίβατος, πρὸς ὃν πᾶσαι αἱ προσπάθειαι διαφόρων πνευμάτων διαφόρων ἐποχῶν συνετρίβοντο· τὰ δὲ παφλάζοντα κύματα τῶν διαφόρων προλήψεων κατεδύθιζον εἰς τὸ ἀχανὲς τῶν αἰώνων τοὺς ἀγῶνας τῶν ἐκλεκτῶν ἀνδρῶν· ἀλλ' ἐπεφάνη τέλος ὁ αἰὼν ἐκεῖνος, ὃς προλειαίνει τὴν ὁδὸν, τὴν πρὸς τοῦτο ἄγουσαν, ἐατεμμέναι δὲ κεφαλαὶ ἠγοῦνται ταύτης, ὡς οἷόν τε ἀναλόγως τοῖς καιροῖς· ὁ δὲ ῥηξικέλευθος αὐτοκράτωρ τῶν Γερμανῶν ἐπισήμως ἑορτάσας τὴν τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος ἔναρξιν, πολλὰ καὶ καλὰ ηὐχήθη ἐν τῷ ἐπὶ τούτῳ ἐκφωνηθέντι λόγῳ αὐτοῦ, οὐ μόνον διὰ τὴν Γερμανίαν, ἀλλὰ καὶ διὰ σύμπασαν τὴν ἀνθρωπότητα. Τὸ αὐτὸ ἔπραξε καὶ ὁ Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου ἐν Βερολίνῳ, εἰς τὴν λέσχην, ἐν ᾗ συνηθροίσθησαν ἅπασαι αἱ ἀνεπτυγμέναι τάξεις τῆς κοινωνίας τῆς μεγαλουπόλεως ταύτης, ἅπαντες οἱ σοφοὶ ἄνδρες κ.λ. ἐπευχηθέντες τὸ αἴσιον τοῦ νέου αἰῶνος.

Ἡμεῖς δὲ οἱ Ἕλληνες, λάτρεις ἀνέκαθεν τῆς γενικῆς προόδου τῆς ἀνθρωπότητος ἐπευφημοῦμεν εἰς ταῦτα καὶ ἀναφωνοῦμεν τὸ ὁμήρειον. «Ζεύς, Πάτερ καὶ Ἀθηνᾷ καὶ Ἄπολλον!

»Τό δε κρηήνατε ἔέλδωρ.

Ἔγραφον ἐν Πειραιεῖ 19 Ἰανουαρίου 1900

Ἀθαν. Πετρίδης
Ἠπειρώτης
πρώην Σχολάρχης Πειραιῶς

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Ἐπὶ τῆς παναρχαιοτάτης ἐποχῆς οἱ κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος ὡμίλουν μετὰ μουσικοῦ ῥυθμοῦ. Πᾶσα λέξις ἐπροφέρετο εὐκρινῶς μετὰ ἰδίου ἤχου, καὶ πᾶσα φράσις ἐγένετο μελωδικῶς. Ἕπεται ἐκ τούτου, ὅτι κατὰ τὸν τρόπον τῶν ἐκφωνουμένων εὐκρινῶς τῶν λέξεων ἀπετελεῖτο εἶδος ποιήσεως, διακρινομένων τῶν φθόγγων καὶ τῶν πνευμάτων. Προϊόντος ὅμως τοῦ χρόνου ὁ πολιτισμὸς ἐτροποποιεῖτο καὶ κατ' ὀλίγον τὸ ποιητικῶς καὶ μουσικῶς ἐκφράζεσθαι, ἤρχισε νὰ ἐλαττοῦται, εἰς τρόπον ὥστε ἐπὶ Φερεκύδου τοῦ διδασκάλου τοῦ Πυθαγόρου εἰσήχθη ἡ πεζὴ ἔκφρασις, ἄνευ διακρίσεως μουσικῶν λέξεων καὶ φράσεων. Ἐπεκράτει οὕτω γλῶσσα πεζὴ καὶ συνεπῶς ἐδιδάσκετο ἡ ποιητικὴ ἀρχαία γλῶσσα.

Ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Πλάτων εἰς τὸν Τίμεον πολλὰ περὶ τούτου διαλαμβάνουσιν, ὡσαύτως δέ καὶ ὁ Πλούταρχος καὶ ἄλλοι.

Ἡ τῆς παρούσης ἐποχῆς Εὐρωπαϊκὴ μουσικὴ διαφέρει μεγάλως τῆς Ἑλληνικῆς.

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ ἔχει τὴν συμφωνίαν πολλῶν φωνῶν ἢ διαφόρων ὀργάνων, ἄνευ εὐκρινοῦς προφορᾶς λέξεων καὶ φράσεων· τέρπει μόνον τὴν ἀκοήν, οὐδόλως διεγείρουσα τὸ νευρικὸν σύστημα, τὰ πάθη τῆς καρδίας καὶ τοῦ πνεύματος. Προέρχεται ποῦτο ἐκ τοῦ κλίματος, διότι τὰ χείλη τοῦ στόματος ἐκ τοῦ ψύχους δυσχερῶς κινοῦνται καὶ ἡ φωνὴ ἐξέρχεται ἐκ τοῦ λάρυγγος. Εἰς δὲ τὰ θερμὰ ἐκ τῶν χειλέων.

Ἡ Ἑλληνικὴ ἀποφεύγει τὴν πολύφωνον καὶ πολυόργανον συμφωνίαν· ἔχει τὴν ἔκφρασιν λέξεων καὶ φράσεων εὐκρινῶς μετὰ μελῳδίας· διεγείρει τὸ νευρικὸν σύστημα, ἐξάπτει τὰ αἰσθήματα τῆς καρδίας, τὴν φαντασίαν καὶ ἐνθουσιᾷ ἢ ταπεινοῖ.

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ ἀριθμεῖ εἰς ψυχρὰ κλίματα, ἔνθα τὰ νεῦρα δὲν εἶναι πολὺ εὐαίσθητα· ἵνα διεγερθῶσιν, ἀπαιτοῦνται ἤχοι τραχεῖς καὶ ἰσχυροὶ καὶ λίαν ὀξεῖς, ὡς τῶν σαλπίγγων καὶ τῶν ἄκρων τοῦ κλειδοκυμβάλου. Οἱ τότε Ἀρκάδες καίτοι ἀρίστευσαν ἐν τοῖς ἀγῶσι τῶν Πυθείων, ἐστερήθησαν τοῦ ἄθλου, διότι ἔψαλον διὰ σαλπίγγων παρεχουσῶν ἤχους τραχεῖς.

Ἡ Ἑλληνικὴ ἀπαιτεῖ ἤχους λεπτοὺς, μαλακοὺς, καὶ μελῳδικοὺς· ἔχει βαθμοὺς οὐχὶ πλέον τῆς μιᾶς καὶ ἡμισείας τῶν διαπασῶν, ἐν ᾧ ἡ Εὐρωπαϊκὴ ἀνυψοῦται μεχρὶ τῶν τριῶν διαπασῶν.

Τὴν μελῳδικὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν μουσικὴν μετὰ μικρῶν διὰ τοῦ χρόνου τροποποιήσεων διετήρησαν οἱ νεώτεροι Ἕλληνες, ὡς διετήρησαν τὸν ἐθνισμὸν καὶ τὴν γλῶσσαν. Τοῦτο δῆλον γίνεται ἐκ τῶν ἤχων τῶν ἀρχαίων ἐκλησιαστικῶν ᾀσμάτων. Ἤδη δ' ἀπαιτεῖται Ἕλλην ἐγκρατὴς τῆς ἐγχωρίου μουσικῆς, ὅπως ῥυθμίσῃ καὶ συναρμολογήσῃ τοὺς ᾀδομένους ἤχους, ὅπως γνωσθῇ καὶ ἀνακαλυφθῇ κατὰ μέγα μέρος ἡ ἀρχαία μουσική, ἵνα μελετήσῃ ἐπισταμένως τὰ περὶ μουσικῆς τοῦ Ἀριστοτέλους, τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Πλουτάρχου καὶ ἄλλων καὶ ἐμβαθύνῃ εἰς τὸ πνεῦμα τῆς Ἑλληνικῆς μουσικῆς. Δυστυχῶς ὅμως ἀνδρῶν εἰσέτι τοιούτων στερεῖται ἡ Ἑλλάς.

Εὑρέθη ἐν Δελφοῖς ὁ ὕμνος τοῦ Ἀπόλλωνος μετὰ μουσικῶν χαρακτήρων καὶ οἱ Εὐρωπαῖοι μετὰ πόθου ἀπασχολήθησαν, ἵνα ἀνακαλύψωσι τὴν μολπὴν καὶ τὴν μελῳδίαν, ἀλλὰ φαίνεται οὐδεὶς εἰσέτι ἐπέτυχεν εἰς τοῦτο. Ὁμοίως ἐσχάτως εὑρέθη καὶ ἐν τῇ Γαλλικῇ Βιβλιοθήκῃ χειρόγραφον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὕμνος εἰς τὴν Μοῦσαν» ἑλληνικῆς μουσικῆς μετὰ χαρακτήρων μουσικῶν, οὗτινος οἱ στίχοι ἔχουσιν ὡς ἑξῆς, μετὰ γραμμάτων ἐκλησιαστικῆς μουσικῆς:

» Ἄειδε μοῦσα μοὶ φίλη μολπῆς δ' ἐμῆς κατήρχεω αὔρη δὲ σῶον ἀπ' ἄλσεω ἐμὰς φρένας δονείτω.

»Καλλιόπεια σοφά μου σῶν προυκαθάγέ τι τερπνῶν καὶ σοφὲ μυστοδότα λα, τούς γινε Δήλιε πανάνου.

»Εὐμενεῖς παριστέ μοι.

Καθ' ὅλας τὰς παρελθούσας ἐποχὰς ὑπῆρχον ἐξοχοι ποιηταί, ποιοῦντες ὕμνους καὶ παιᾶνας ᾀδομένους παρὰ τοῦ λαοῦ. Νῦν δὲ οὐδεὶς ἐφάνη, διότι οὔτε ποιηταὶ προσήκοντες ὑπάρχουσιν, οὔτε μουσικοὶ εἰδήμονες. Ἕνεκεν τῆς ἀδελτηρίας δὲ ταύτης οὔτε τὰ παριστανόμενα ἀρχαῖα δράματα εὐδοκιμοῦσιν, οὔτε αἱ ᾠδαὶ τῶν χορῶν τέρπουσι, διότι δὲν ἀκούονται εὐκρινῶς αἱ λέξεις, ὅταν ψάλλωνται, καθόσον ὀζουσιν εὐρωπαϊσμοῦ.

Ἡ τοιαύτη κατάστασις εἶνε καρκινοβατική, ὡς εἶνε καὶ ἡ τῆς ἐποχῆς ταύτης στοιχουργία, καθ' ἣν ἁμιλα γίνεται τίς νὰ γράψῃ στοίχους ὑπὸ χυδαίαν γλῶσσαν, μὴ ἤδη λαλουμένην.

Ἀρ. Δημ...

ΠΕΡΙ ΚΙΝΟΥΜΕΝΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΩΝ

Φίλτατε Κύριε Φρ. Πρίντεζη

Εἰς Ἀθήνας

Πιστὸς εἰς τὴν ὑπόσχεσίν μου τοῦ νὰ γράψω κάτι τι περὶ τῶν κινουμένων τραπεζίων, ὅπερ νὰ καταχωρίσητε εἰς τὴν «Φύσιν» εἰ καὶ ρινορροῶν τὸ κατ' αὐτὰς ὡς ἐκ τῆς ἐπιπολαζούσης παρ' ἡμῖν γρίππης, οὐχ ἧττον Σᾶς ἐπιστέλλω τὰ ὀλίγα ταῦτα, ἅτινα πιθανὸν ἐν τῇ ῥύμῃ τοῦ λόγου καὶ τῷ εἱρμῷ τοῦ καλάμου ν' ἀποδῶσι καὶ περισσότερα, ὥστε ἡ διατριβή μου νὰ φανῇ φορτική πως εἰς τὴν «Φύσιν».

Προειμιάζομαι δθεν διὰ τῆς ἀκολούθου γνωστῆς ῥήσεως:

«Les tables tournantes ont fait tourné
furieusement les tables».

Καὶ πρῶτον ἐπιτρέψατέ με νὰ Σᾶς παρατηρήσω ὅτι ἐγώ, κατὰ τὴν ἐνταῦθα ἐσπερίδα μας, δὲν ἠρνούμην ἀπολύτως, ἐκ στερρᾶς ἐπιμονῆς ἢ ἐκ πνεύματος ἁπλῶς ἀντιλογίας τὸ περὶ κινήσεως τραπεζῶν ζήτημα, ὅπως θέλετε νὰ μὲ παραστήσητε εἰς τὰς «Ἐντυπώσεις Σας» ὡς τρομερὸν τ ρ α π ε ζ ο κ ι ν η τ ο φ ά γ ο ν, ἀλλ' ἁπλῶς ἀπέκρουον, ἀκόμη δὲ καὶ τώρα δὲν παραδέχομαι τὰς ἀοράτους πνευματικὰς ἐνεργείας καὶ παρεμβάσεις τελωνείων καὶ μεσολαβήσεις medium, δι' ὧν συγκοινωνοῦσι δῆθεν οἱ ζῶντες πρὸς τὰς ἀϊσσομένας σκιὰς καὶ τὰς ψυχὰς τῶν ἀποιχομένων, ἅτινα ἀπέκλινον τὴν συζήτησιν ἐπὶ τὸ ἀστειότερον, πρὸς διπλῆν τέρψιν τῶν πειραματιζομένων ὑφ' ὑμῶν ζάμπα!

Καὶ λοιπόν, ἐκ πρώτης ἀφετηρίας καὶ διὰ νὰ Σᾶς ἱκανοποιήσω, καὶ διὰ νὰ ἐξηγηθῶμεν εὐκόλως, Σᾶς λέγω ὅτι αἱ τράπεζαι κινοῦνται.

—(Εὐχαριστήθητε;)—Ναί, κινοῦνται καὶ περιστρέφονται μάλιστα κατὰ βούλησιν τῶν πειραματιζόντων, ἀλλὰ διὰ φ υ σ ι κ ὴ ν ὅ λ ω ς α ἰ τ ί α ν, ἣν παρακατιὼν θέλομεν ἀναλύσει.

Αἱ τράπεζαι πράγματι κινοῦνται, ἀλλὰ πῶς; καὶ πόσον; καὶ διατὶ κοινοῦνται; τοῦτο πρόκειται ἵνα ἐξηγήσωμεν ἤδη.

Ἡ τράπεζα καθὼς καὶ πᾶν ἄλλο στερεὸν σῶμα, κατέχον χῶρον ἐν τῷ διαστήματι, καὶ βάρος, στηριζόμενον ἐπὶ τοῦ ἀκλονήτου αὐτοῦ ἐρείσματος, δυνάμει τοῦ περὶ ἕλξεως νόμου τοῦ Νεύτωνος, εἶναι ἀδύνατον ἵνα κινηθῇ αὐτομάτως· χρειάζεται ἐξωτερική τις δύναμις, ἥτις νὰ τὸ θέσῃ εἰς κίνησιν καὶ τὸ μετατοπίσῃ. Ποία ἡ δύναμις αὕτη; ταύτην πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν ἀθορύβως, ἄνευ προλήψεων καὶ ὑπεκφυγῶν, καὶ ἐπὶ τῶν ἀρρωγῶν τῆς Ἐπιστήμης βάσεων στηριζόμενοι. — Ἡ Ἐπιστήμη, ἧς τοσοῦτον στενῶς ἐν τῇ «Φύσει» συνδυάζετε τους ἀρχικοὺς λόγους, καλλιεργεῖτε τὰς ἰδέας, ἀναιρεῖτε τὰς πλάνας, συλλέγετε ἐπισταμένως τὰς ἀποδείξεις καὶ ἐξάγετε τὰ τελικὰ συμπεράσματα, ἰδοὺ, μέχρι τινός, τί ἐδόξαζεν: — Ὁ Beclard, ἐν τῇ Φυσιολογίᾳ αὐτοῦ (σύγγραμμα κλασικὸν) εἰς τὸ περὶ Ὕπνου κεφαλ., σελ. 620, ἔκδ. 9η, ἀποκρούει ἀρδὴν τὰ περὶ ζωϊκοῦ μαγνητισμοῦ, καὶ περὶ κινουμένων τραπεζῶν θεωρίας τῶν πολλῶν, λέγων ὅτι: «τὸ ἐ κ π α λ γ ὁ τ ε ρ ο ν εἰ ς ὅ λ α α ὐ τ ὰ εἶ ν α ι ἡ εὐ π ι σ τ ί α τ ο ῦ κ ο ι ν ο ῦ» καὶ τοῦτο, διότι ὁ Beclard, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην (*) συνέχεε τοὺς «Tourneurs des Tables» μετὰ τῶν ὀπαδῶν τοῦ ζωϊκοῦ μαγνητισμοῦ, καὶ μὲ τοὺς μύστας τῶν ἀποκρύφων λεγομένων ἐπιστημῶν, ὧν τὰ ἀγυρτικὰ θεάματα, καὶ θεατρικὰς ἐπιδείξεις στηλιτεύει, ἐπικρίνει καὶ προσπαθεῖ ἵνα ἀναιρέσῃ ἀναγράφων αὐτολεξεὶ τάδε: «Quant au magnetisme animal, état dans lequel, l'in»dividu qui y serait plongé, aurait la faculté de sen»tir les odeurs par le creux de l'estomac, de lire avec »le front, avec le nez, avec les doigts ou avec la »nuque, de voir à travers les corps opaques (καὶ ἐν »τούτοις ἔχομεν σήμερον τὰς ἀκτῖνας Χ τοῦ Ρέττγκεν) de »predire d'avenir, de ressusciter le passé, de savoir »les sciences sans les avoir jamais apprises et de se »livrer enfin à une foule d'exercices plus ou moins »divertissantes; quant au magnetisme animal, dis-je, »et à ses prétendues merveilles, ce qu'il y a de plus »surprenant, c'est *la credulité humaine*.—Il y a peu »d'années encore, n'avons pas vu *les tables tournantes* »et *frappantes*, reminiscence de la cabale et des in»fluences occultes, se faire jour avec éclat, en plein »dix-neuvième siècle, et menacer de prendre les pro»portions d'un évenement scientifique!!—ἤτοι:

«Ὅσον διὰ τὸν ζωϊκὸν μαγνητισμὸν. κατάστασιν, καθ' ἣν ὁ βυθιζόμενος ἔχει τὴν ἰδιότητα νὰ αἰσθάνεται τὰς ὀσμὰς διὰ τῆς ἐπιγαστρίου χώρας, νὰ ἀναγινώσκῃ διὰ τοῦ »μετώπου, τῆς ρινὸς, τῶν δακτύλων ἢ τοῦ αὐχένος, νὰ »βλέπῃ διὰ μέσου τῶν στερεῶν σωμάτων (Καὶ τί ἄλλο εἶναι »σήμερον αἱ γνωστόταται ἀκτῖνες τοῦ Ρέττγκεν;) νὰ προ»λέγῃ τὰ μέλλοντα, νὰ ἀναζωογονῇ τὸ παρελθόν, νὰ γνω»ρίζῃ ἐπισήμως, ἃς οὐδέποτε ἐσπούδασε καὶ ἐν γένει νὰ »ἐκτελῇ διαφόρους ἀσκήσεις κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀσ»τείας, ὅσον διὰ τὸν ζωϊκὸν, λέγω, μαγνητισμὸν, καὶ τὰ »ἐξ αὐτοῦ θαύμασια, τὸ σπουδαιότερον πάντων εἶναι ἡ »εὐπιστία τοῦ κοινοῦ. Μήπως, πρό τινων ἔτι ἐτῶν, δὲν εἴδομεν τὰς π ε ρ ι σ τ ρ ε φ ο μ έ ν α ς καὶ κ τ υ π ώ σ α ς »τ ρ α π έ ζ α ς, ἀναμνήσεις τῆς καβαλιστικῆς, ἤτοι δαιμο»νολογίας καὶ τῶν ἀποκρύφων ἐπιρροῶν, ν' ἀναφανῶσιν ἐν »πλήρει 19ῳ αἰῶνι (ἀλλ' ἤδη ζῶμεν εἰς τὸν 20ον) καὶ »ἀπειλούσας, ἵνα λάβωσι διαστάσεις ἐπιστημονικοῦ κύρους!!». Καὶ τοιαῦτα ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1886 ἐδογμάτιζεν ὁ πολὺς Beclard.— Ἐν τούτοις ἡ ἐπιστήμη, ἀπαθὴς καὶ ὑπομονητική, ἡ ἀείποτε βραδέως καὶ μεμετρημένως, ἄνευ ἀλμάτων, ἀλλὰ στερεῶς χωροῦσα ἐπὶ βαθέως προδιαγεγραμμένου προγράμματος, μὴ ἀρκουμένη εἰς ἑνὸς μόνου σοφοῦ τοὺς λόγους καὶ τὰ ἀποφθέγματα, ἀκόμη καὶ ἂν οὗτος ἀποκαλεῖται Beclard, ἰδοὺ τί ἐγνωμοδότησεν ἐσχάτως, πιστηκώτατα περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ὅπερ οἱ μὲν ἀστεῖοι ἐν ταῖς συναναστροφαῖς, οἱ δὲ ἀγύρται ἐν ταῖς θεατρικαῖς αὐτῶν ἐπιδείξεσι καὶ ρεκλάμαις προσπαθοῦν ἵνα ἀναγάγωσιν εἰς ζήτημα ζωϊκοῦ μαγνητισμοῦ, εἴτε πνευματικοῦ, εἴτε ὅπως ἄλλως θέλετε ἵνα ὀνομάσητε αὐτό, κατὰ τοὺς ὀπαδοὺς τῶν Ἀποκρύφων ἐπιστημῶν. — Ἡ τράπεζα κινεῖται καὶ περιστρέφεται, καὶ ἰδοὺ διατί.— Οἱ περὶ τὴν τράπεζαν καθήμενοι συγκεντροῦντες ὅλην τὴν προσοχὴν αὐτῶν ἐ π ὶ τ ῆς ἰ δ έ α ς, ὅτι θὰ ἴδωσιν αὐτήν, μετ' ὀλίγον, κινουμένην, προκαλοῦσιν ἀ κ ο υ σ ί ω ς καὶ ἀ ν ε π α ι σ θ ή τ ω ς παλμώδεις τινὰς σ υ μ β ο-

(*) Σημ. Δὲν ἔχω πρόχειρον, ὑπ' ὄψει, νεωτέραν τῆς φυσιολογίας τοῦ Beclard ἔκδοσιν, ἵνα ἴδω τί γράφει, καὶ ἐὰν ἔκτοτε ἤλλαξε γνώμην περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου· ἐν τούτοις, ἐν ἀγνοίᾳ του καὶ ἀνεπαισθήτως ἀναπαριστᾷ τὴν εἰκόνα τοῦ ὑπνωτιζομένου. κ α τ ὰ σ τ α σ ι ν ἥτις ἐσχάτως ἤρθη εἰς ἐπιστημονικὴν ἀλήθειαν καὶ πρόκειται, ἵνα καταλάβῃ σκουδαίαν σελίδα εἰς τὴν Ἰατρικὴν καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν θεραπευτικήν.

λικάς μυϊκάς κινήσεις (ἰδίᾳ τῶν μυῶν τῶν χειρῶν καὶ τῶν δακτύλων), αἵτινες μάλιστα, καὶ ὡς ἐκ τοῦ καμάτου, ὃν ὑφίστανται αἱ χεῖρες, αὐξάνουσιν ἔτι μᾶλλον, καθόσον ἐπὶ πολὺν χρόνον μένουσιν ἀκίνητοι. Ἐὰν δὲ τύχωσιν ἀνυπόμονοί τινες ἢ αὐτοπεποιθότες ἢ προκατειλημμένοι εἰς τὸ περὶ κινήσεως τραπεζῶν ζητήμα, καὶ μάλιστα ἐκ τοῦ ὡραίου φύλλου, μᾶλλον εὐερέθιστοι καὶ νευροπαθέστεροι, οὓς ἐκμαλεύονται οἱ εὐφυέστεροι τῆς συντροφιᾶς medium, οἵτινες θέλουν καὶ καλὰ καὶ σώνει νὰ κινηθῇ τὸ τραπεζάκι, καὶ μάλιστα μίαν ὥραν ἀρχύτερα, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὸ πείραμα καὶ φημισθῇ οὕτως ἢ δόξα των, ὡς ἐμπνευσμένων, τότε. . . . πρὸς τὰς συμβολικὰς μυϊκὰς κινήσεις, προσλαμβάνει καὶ τὰς ὑποθολιμαίας, καὶ οὕτως ἀρχίζει καὶ κινεῖται πολὺ ταχύτερον, ἐνῷ αἱ ἀκούσιαι μόνον καὶ συμβολικαὶ παλμώδεις κινήσεις τῶν μυῶν, τῶν χειρῶν, εἶναι ἱκαναί, εἰς πολλὰς περιστάσεις, ἵνα κινήσωσιν ἐλαφρὰν τινα τράπεζαν.

Ἐνταῦθα ἔγκειται ὅλη ἡ ἀλήθεια. — Ἴσως ὅμως, μὴ εὐχαριστημένος ἐκ τῆς Φυσιολογικῆς ταύτης ἀποδείξεως, μὲ ἀντείπητε, ὅτι ἡ ἐπιστήμη ἔχει ἀκόμη πολλὰ τὰ σκοτεινὰ (συμφωνῶ) καὶ ὅτι πιθανὸν ἀργότερα ν' ἀνακαλυφθῶσι πλείσθ' ὅσα τό γε νῦν ἄγνωστα, ἅτινα θέλει ἀποδείξει ὁ Πνευματισμὸς καὶ ἡ περὶ τὰς Ἀποκρύφους Ἐπιστήμας μελέτη. — Ἀλλ' εἰς τὴν δεδομένην περίστασιν, ἐπιστρέψατέ με, νὰ σᾶς ἀνταπαντήσω, ὅτι ἀφοῦ ἔχω ἤδη σαφῆ, τὴν φυσικὴν τοῦ φαινομένου τούτου ἐξήγησιν, θὰ ἦσο ματαιοσπονία τὸ νὰ ἀναζητῇ τις μεσολαβήσεις πνευμάτων ἀερίων καὶ τελωνίων ἀνυπάρκτων, ἵνα ἱκανοποιήσῃ τὴν φαντασίαν νευροπαθῶν, θεραπεύσῃ τὴν εὐρεθιστικότητα ὑπερευαισθήτων καὶ ἀνισορρόπων, ἐν ἄλλοις λόγοις κολακεύσῃ πάθη, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ ἐδραιώσῃ τὸ λογικὸν δι' ἐπιστημονικῶν, σαφῶν καὶ εὐλήπτων ἀποδείξεων.

Ὁ Χριστὸς ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ Ἀποστόλους δύναμιν κατὰ πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε: «αὐτὰ ἐκβάλειν καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν». — Καὶ ἡ ἐπιστήμη ἀνέκαθεν, καὶ σήμερον ἔτι μᾶλλον, καὶ μάλιστα ἡ θετικωτέρα τῶν ἐπιστημῶν, ἡ Ἰατρική, διὰ τῶν ὀπαδῶν αὐτῆς, τοῦτ' αὐτὸ προσπαθεῖ, ἵνα ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ καὶ τοῦ ἀνθρωπίνως ἐφικτοῦ, διὰ τῆς διαδόσεως τῶν ὑγιῶν ἀρχῶν, ἐκριζώσῃ, εἰ δυνατόν, πᾶσαν πρόληψιν καὶ προκατάληψιν καὶ στρεβλὴν πεποίθησιν, αἵτινες γεννῶσι τὰς ψυχώσεις καὶ νευροπαθείας, συνηθεστάτας τῆς ἐποχῆς μας νοσηρὰς ἐκδηλώσεις καὶ ἀποπλανήσεις τοῦ κατὰ φύσιν λογικοῦ καὶ ἰσορρόπου ἀνθρώπου.

Μετὰ τὴν μικρὰν ταύτην παρέκβασιν, ἴδωμεν τίνες αὐταὶ αἱ συμβολικαί, παλμώδεις καὶ ἀκούσιοι κινήσεις τῶν μυῶν (αἱ κινοῦσαι τὴν τράπεζαν), πόθεν προέρχονται καὶ διατί ὠνομάσθησαν οὕτως; — Πᾶσα, οἱαδήποτε σκέψις, ἢ ὁρμὴ τοῦ ἀνθρώπου ἐκδηλοῦται δι' ἀναλόγου κινήσεως πρὸς τὰ ἔκτός, ἑκουσίως, — τῇ διαταγῇ τοῦ Νοός— (λογικῶς) — καὶ ἀποτελεῖ τὰς λεγομένας πραγματικάς, ἑκουσίους, τελείας καὶ ὁρατὰς κινήσεις. — Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων ὑπάρχει καὶ ἕτερον εἶδος κινήσεων, ἀκουσίων, ἀτελῶν, ἀοράτων, αἵτινες γεννῶνται ἐπίσης ἐκ τῆς ἐγκεφαλικῆς ἐνεργείας— αὐτομάτως ἢ κατ' ἐπήρειαν— αἱ ἄνανακλαστικαί, λεγόμεναι, κινήσεις, δίκην κραδασμῶν, αἵτινες πηγάζουσιν ἐκ τῆς σκέψεως ἢ ἐξ ἐξωτερικῆς τινος ἐπηρείας, ἐνεργούσης ἐπὶ τοῦ ἐγκεφάλου, εἴτε καὶ ἐξ ἁπλῆς ἐπιροῆς ἢ σκέψεως, ἐπιδρῶσαι ἀντανακλαστικῶς πρὸς τὴν περιφέρειαν, τὰς ὁποίας πρῶτος διέκρινεν, ἐμελέτησε καὶ ἐσημείωσεν ὁ Gratiolet, ὀνομάσας διὰ τοῦτο συμβολικάς, διότι παράγονται, οὐχὶ πάντοτε ἐξ ὁρατοῦ καὶ ἁπτοῦ αἰτίου ἢ ἀντικειμένου, ἀλλ' αὐτομάτως καὶ ἀποτελοῦσιν ἐνδείξεις πράξεων, αἵτινες σχετίζονται πρὸς τὴν ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ ὑπάρχουσαν ἰδέαν. — Ἐν ἄλλαις λέξεσιν, εἰαὶ πράξεις ἀσυνείδησοι, ἀκούσιοι, προδίδουσαι τὴν ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ τελουμένην ἀνάλογον διανοητικὴν ἐργασίαν.

Ὁ Καρτέσιος, φρονῶν τὰ τοῦ Ἀριστοτέλους, ἐδόξαζεν ὅτι: «Οὐδὲν ἐν τῷ Νῷ, ὃ μὴ πρότερον ἐν τῇ αἰσθήσει». — Ἀλλ' ἡ θεωρία αὕτη, ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι, πεπαλαιωμένη, εἶναι, πρὸς τούτοις, μορφωτικὴ ἁπλῶς καὶ πλαστικὴ πρὸς διαπαιδαγώγησιν τῶν μικρῶν παιδίων, ἅτινα, βαθμηδὸν διὰ τῶν αἰσθήσεων ἀναπτύσσονται, ὅπως καὶ ὁ ἄνθρωπος ποτέ, εὑρέθη ὡς μέγα παιδίον ἐν τῇ Φύσει, καὶ ἐδέχσεν ἵνα, διὰ τῶν αἰσθήσεων ἀνακτύξῃ τὸ λογικόν (τὸν Νοῦν). — Ἀποδείχθη ἤδη πειραματικῶς, ὅτι αἱ συμβολικαὶ κινήσεις ἀποτελοῦσι τὴν ἐξωτερικὴν ἔκφανσιν τῆς ἀοράτου ἐγκεφαλικῆς λειτουργίας, περὶ ἧς ἤδη ὁ λόγος, διότι ὁ Chevreul, ἕτερος ἐμβριθὴς φυσιολόγος, ἐκύρωσεν τὴν ἀλήθειαν τῶν ἀνωτέρω διὰ τοῦ ἑξῆς πειράματος. — Ἔδωκεν εἰς ἄτομον ὑγιοῦς κρίσεως καὶ ἰσχυρᾶς θελήσεως νὰ κρατῇ ἐκρεμές, μὲ τὴν ρηγὴν διαταγήν, ἵνα τὸ κρατῇ ἀκίνητον. Ἀλλὰ μόλις ὁ ἄνθρωπος ἐσκέπτετο τὴν κίνησιν τοῦ ἐκρεμοῦς, δεξιὰ ἢ ἀριστερά, καὶ τὸ ἐκρεμές, κατ' ἀνάλογον διεύθυνσιν ἐκινεῖτο· μόλις δ' ἔπαυεν ἡ σκέψις τῆς κινήσεως, καὶ τὸ ἐκρεμὲς ἔπαυε κινούμενον. Ὥστε τὸ νὰ φανταζεται τις κίνησίν τινα, ταὐτὸν ἐστὶ καὶ νὰ τὴν βλέπῃ ἐν τῇ ἰδέᾳ αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἡ φαντασία οὐδέποτε ἐνεργεῖ ἀνεξαρτήτως τῶν ὀργάνων τοῦ σώματος, ἀλλὰ δι' αὐτῶν ἐκδηλοῖ καὶ ἐξωτερικεύει τὰς ἐσωτερικὰς αὐτῆς ἀντιλήψεις ἢ σκέψεις ἢ ἰδέας ἁπλῶς, διὰ τοῦτο, πάλιν διὰ τῶν αὐτῶν ὀργάνων καὶ ἰδίᾳ διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ ὁδηγεῖ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς κινήσεως, ἣν φαντάζεται.— Συγχρόνως δὲ πρὸς τὴν συμβολικὴν ταύτην κίνησιν τοῦ ὀφθαλμοῦ, παρακολουθεῖ μετ' ὀλίγον συμπαθητική τις κίνησις, ἀκούσιος, ἀσυνείδητος, τῆς χειρός, ἥτις κρατεῖ τὸ ἐκκρεμὲς ἢ τῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης ἀπαλώτατα τεθειμένων χειρῶν, ἥτις κίνησις δίδει ἀνεπαισθήτως ταλαντεύσεις, ἢ κραδασμοὺς εἰς τὸ ἀντικείμενον, κατὰ τοσοῦτον μεγαλειτέρας, καθ' ὅσον ἡ ἰδέα εἶναι ζωηροτέρα, ἡ εὐπάθεια μείζων καὶ ἡ θέλησις ἰσχυροτέρα τοῦ πειραματίζοντος.— Ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ὁ ἄνθρωπινος ὀργανισμὸς εἶναι μηχανισμός τις δονούμενος.— Ἐὰν π. χ. μοῖρά τις τοῦ ἐγκεφάλου τεθῇ εἰς κραδασμὸν ἢ κίνησιν ὑπὸ ἰδέας τινός, παρευθὺς θὰ ἔχωμεν τὸν ἀντίκτυπον εἰς ἄλλα μέρη τοῦ ὀργανισμοῦ ἀντανακλαστικῶς, καὶ ἐκεῖ θὰ ἀναπαραστῇ ἡ ἐγκεφαλικὴ αὕτη ἐνέργεια δι' ἰδιαζουσῶν παλμωδῶν μυϊκῶν κινήσεων, ἀκουσίων ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἰδέαν ἢ τὴν σκέψιν, ἥτις ἔθεσε τὸν ἐγκέφαλον εἰς κίνησιν.

— Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς λοιπὸν ταύτης βασιζόμενοι, ἥτις ἐσχάτως ἐμελετήθη δεόντως ὑπὸ τῶν Φυσιολόγων, δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ἀπολύτως ὅτι σὶ τράπεζαι πράγματι δονοῦνται, κραδαίνονται καὶ ὅτι κατ' ἀρχὴν δὲν εἶμαι ἀμείλικτος, διώκτης τῆς περὶ τῶν κινουμένων τραπεζῶν θεωρίας.

— Ὑπὸ τοιαύτας δὲ συνθήκας καὶ ἐν φαιδρᾷ ἑσπερίδι ἀβρῶν νεανίδων, ζωηρῶν νέων, εὐπαθῶν ζωοτοχηρῶν καὶ εὐφαντάστων κυρίων καὶ κυριῶν, σχετιζομένων πολλάκις κατὰ συμπάθειαν ἢ ἀνταγωνισμὸν καὶ ἐν καλὸν medium, ὡς τὸν κ. Πρίντζην π. χ.— ὁμολογῶ καὶ παραδέχομαι, ὅτι εἶναι δυνατόν, ὄχι μόνον νὰ κινηθῇ καὶ στραφῇ καὶ περιστραφῇ μία τράπεζα, ἀλλὰ καὶ νὰ πετάξῃ ἀκόμη, ὡς ἀερόστατον εἰς τὴν ὀροφὴν . . . ὅπως διεβεβαίου ἡ κ. Ν. ὅτι εἶδε τράπεζαν ὑψουμένην καὶ ἐξορμῶσαν τῆς θύρας κλπ. κλπ.

Ἐν τούτοις, ἐκεῖνο τὸ ἑσπέρας, πρὸς μεγίστην λύπην σας, ἡ τράπεζά μας δὲν ἐκινήθη, ἴσως διότι ἐστερούμεθα τῶν ἀναγκαίων πρὸς τοῦτο στοιχείων, εἰμὴ μόνον διὰ τῆς ὀρατῆς καὶ φυσικῆς ἐνεργείας τῶν χειρῶν τοῦ Κ. Νένωφ.

Τὸ περὶ κινουμένων τραπεζῶν ζήτημα ἄγει ἀνεπαισθήτως εἰς τὰ περὶ ζωϊκοῦ μαγνητισμοῦ καὶ Πνευματισμοῦ ἢ ὀρθότερον εἰπεῖν ὑπνωτισμοῦ, τοῦ τόσον ἐπιτυχῶς καλλιεργουμένου ἐσχάτως ὑπὸ πολλῶν ἐπιστημόνων πρὸς θεραπευτικὰν σκοπόν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἀγυρτῶν πρὸς ἀργυρολογίαν ἢ ἐπίδειξιν ὑπερφυσικῆς τινος δυνάμεως. ὡς δῆθεν εἰσὶν ἄνωθεν πεπροικισμένοι καὶ ἐμπιφορημένοι.— Ἀλλὰ περὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ζητήματος καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νεωτέρων περὶ ὑπνωτισμοῦ θεωριῶν τοῦ Charcot καὶ ἄλλων ἰατρικῶν ἐπισημοτήτων, εἰς προσεχὲς γράμμα μου.

Ἔρρωσθε. Ὁ φίλος σας **Κ. Λαζαρίδης**
Ἰατρός.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΑΞΕΙΔΙΟΥ

(Συνέχεια ἐκ προηγουμένου φύλλου).

Ὥστε, εἰς τοιοῦτον μέρος ἐρχόμενοι, δὲν δύνασθε ἢ παρακινούμενοι ἐξ ἐθνικῆς φιλοτιμίας καὶ στοργῆς νὰ ἐξετάσητε καὶ παρατηρήσητε τὰ πάντα καὶ ἄπαξ καὶ ἐπανειλημμένως ἐρχόμενοι. Ἐρίτος ἐπισκέφθημεν καὶ τὸ κατάστημα καὶ τὸ ἐργοστάσιον τῶν ἡμετέρων φίλων καὶ συνδρομητῶν κυρίων ἀδελφῶν Μελισαράτων, ἐκ Κεφαλληνίας ἐπίσης καταγομένων. Ἀληθῶς δὲ ὡς μέλισσαι ἐργάζονται καὶ ὡς μέλισσαι περισυλλέγουσι τὸ χρῆμα, ὅπου ἂν εὕρωσιν αὐτό. Ἀρξάμενοι ἀπὸ τοῦ μηδενός, κατέχουσιν ἤδη καὶ διατηροῦσι κάλλιστον ἐργοστάσιον ἀλευροειδῶν παστῶν, μέγα οἰνοπνευματοποιεῖον μετὰ μεγάλης παρακαταθήκης ἐντοπίων οἴνων καὶ οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, ἐργοστάσιον ταχινίου καὶ ἐντοπίων τυρῶν, ὡς καὶ κατάστημα ἀποικιακῶν εἰδῶν.

Ὁ κ. Ἀπόστολος Μελισαράτος, πατριώτης ἄριστος καὶ φίλος ἐξαίσιος, μὲ πεῖραν τῶν ἐγκοσμίων πραγμάτων ἀξιόλογον καὶ γνώστης πολλῶν ὠφελίμων ἀντικειμένων εὑρεστήθη νὰ μᾶς φιλοξενήσῃ ἐπ' ὀλίγον, μᾶς ἐπιδείξῃ τὸ κατάστημα αὐτοῦ καὶ ἐξηγήσῃ τὰ πάντα ἐν ὅλαις ταῖς λεπτομερείαις καὶ δοσαφήσεσι. Φαίνεται ἁπλοῦς καὶ συνετός, σοβαρὸς καὶ ὑπερήφανος, ἀλλὰ ἐφ' ὅσον γνωρίζεσθε μετ' αὐτοῦ καὶ ἐκτιμᾶ τὰς γνώσεις σας, σᾶς περιποιεῖται καὶ σᾶς σέβεται καὶ εἶτα δυσκόλως σᾶς ἀφίνει νὰ φύγετε. Ἀρχῆθεν φαίνεται δύσκολος καὶ σᾶς ἀποφεύγει καὶ φρονίμως, διὰ νὰ μὴ χάνῃ τὸν καιρόν του, ἐν τέλει ὅμως χρησιμοποιεῖ αὐτὸν εἰς ὡραίας μεθ' ὑμῶν συζητήσεις ἐμπορικὰς καὶ πατριωτικάς.

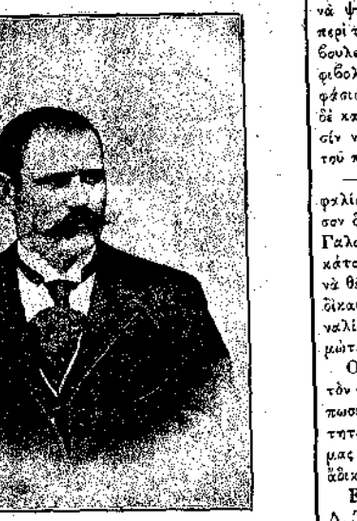

ΑΠΟΣΤ. ΜΕΛΙΣΑΡΑΤΟΣ

Ἡ Βραΐλα μολονότι ἀπό τινων ἐτῶν οἰκονομικῶς καὶ ἐμπορικῶς ἐξασθενεῖται καὶ καταρρέει, πολλοὶ δὲ ὁμογενεῖς μας ζημιοῦνται καὶ καταστρέφονται, ἕτεροι δὲ ἀποχωροῦσιν ἐκεῖθεν, ἐν τούτοις οὐδέποτε νομίζομεν, ἡ πόλις αὕτη θὰ χάσῃ τὴν ἑλληνοκρατὴν αὐτῆς καταγωγὴν καὶ στάσιν.

Οἱ οἶκοι Διον. Σταθάτου, Ἀλκ. Ἐμπειρίκου, Ἐμ. Χρυσοβελόνη, Ἀδ. Ράλλη, Π. Βιολάτου, Γιῶν Θεοφιλάτου, Γ. Γουσίου, κ. Νικολοπούλου, Διον. Ζαβοῦ κτλ. θὰ ἐξακολουθῶσι πάντοτε ὑφιστάμενοι καὶ οἱ ἀκμαῖοι οὗτοι πατριῶται θὰ τιμῶσι πάντοτε τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα καὶ θὰ βαστάζωσι τὸν ζυγὸν τῆς ἐθνικῆς φιλοτιμίας [illegible] ὅπου ἀνέκαθεν συνέρχονται ἐξοχοὶ τῆς ἐκμηλήσεως [illegible] γραφείων τῶν ποικίλων ἐργαλείων, μεγάλων τραπεζῶν φορτωτῶν κτλ. οἱ μεγαλέμποροι καὶ μικρέμποροι ἐντόλοι καὶ κερδοσκόποι, ἀπὸ τινων ἐτῶν ἔχασαν τὴν ἐπίζηλον θέσιν αὐτῶν ἀξίαν καὶ χάριν.

Ἕνεκα τῆς καταπτώσεως τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ἑλληνικῆς ἐργασιῶν καὶ ὅπου ἄλλοτε σὺν τοῖς μεσιτάρασι καὶ λογοπαιγνίοις καὶ χαριτολογήμασιν ἐνηργοῦντο κερδαλεαὶ ἐπιχειρήσεις καὶ ἀγοροπωλησίαι σιτηρῶν, ἤδη τὸ δίκτυον τοῦ πληθυσμοῦ αὐτοῦ περιορίζεται εἰς ἀνταλλαγὴν ἀπεγνωσμένων τοκιζόντων φιλοφρονήσεων καὶ μικρο-πράξεων.

Παρῆλθον οἱ χρυσοῖ ἐκεῖνοι φεῦ! χρόνοι μετὰ τῶν χρυσῶν ἐκείνων συναλλαγῶν καὶ ἤδη τὰ πάντα ὁλοῦσι πενίας καὶ σκληρᾶς ἀπαγοητεύσεως.

Ἐπεσκέφθημεν ἐν τοῖς γραφείοις αὐτῶν τοὺς καλλίστους φίλους συνδρομητάς μας κυρίους Λ. Νικολαΐδην, Γ. Τσαγγαρίδην, Ἰω. Βαλεριάνον, Κ. Σφαέλον, Κ. Παπανικολάου, Γ. Γαρδέλην, Ν. Μηλιαρέσην, Σπ. Μάρατον, Π. Βαλιάνατον καὶ μετὰ λύπης εἴδομεν καὶ ἠκούσαμεν τὴν κακὴν κατάστασιν τῆς ἐμπορικωτάτης τέως ταύτης ἀγορᾶς. Ἐκεῖ ὄντως πολὺ λυκηρὸν νὰ βλέπῃ τις ἐκεῖ ἐκεῖ ἐκφιλάρχει ἐκ λοτε ἡ χαρὰ μετὰ τῆς ἐργασίας, νὰ ἐμφωλεύῃ ἤδη ἡ κατήφεια μετὰ τῆς ἀργίας.

Εἴδομεν καὶ ἑρέτος τοὺς φίλους ἐμπόρους, κυρίους Θεοδόρατον καὶ Μαρίνον Βιολάτον, ἀμφοτέρους ἀξιολόγους καὶ εἰλικρινεῖς πατριώτας, αἰσθηματίας καὶ φίλους τοῦ καλοῦ καὶ τῆς προόδου, ἐγκατεστημένους ἐπίσης ἐνταῦθα πρὸ τριακονταετίας περίπου. Ἀμφότεροι ἀγαπῶσι πολὺ τοὺς ἐξ Ἑλλάδος ἐρχομένους ὁμογενεῖς καὶ μετ' ἐνδιαφέροντος καὶ εὐχαριστήσεως διατυθάνονται τὰ νέα. Ἰδίως ὁ κ. Βιολάτος ἀρέσκεται πολὺ περισσότερον νὰ συζητῇ καὶ λεπτομερέστερον νὰ ψηλαφῇ τὰ πράγματα, γνωρισθόντων πολλάκις ἐυστόχως περὶ τοῦ πρακτέου. Καὶ ἔχουσι δίκαιον οἱ ἔξω Ἕλληνες τοῦ βουλεύοντες ἡμᾶς περὶ τοῦ πρακτέου, διότι ἡ ἀδράνεια, ἡ ἀφιολία καὶ βραδύτης, ἀπορία καὶ ἀβουλία καὶ τὸ ἀνάρμοστον ἀφάστιτον τῶν κυβερνόντων ἡμᾶς, φέρουσιν αὐτούς, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ πολλάκις, ὡς ἀπέδειξαν τὰ ἀτυχῆ γεγονότα, εἰς θέσιν νὰ σκέπτωνται, ἐκμαθαίωσι καὶ ἐκφέρωσι γνώμας περὶ τοῦ πρακτέου ἐν τισι περιστάσεσι.

— Μὲ ὅλα τὰ νερὰ τῆς Σουμφαλίας ἢ ἄλλας πηγάς, μοὶ ἔλεγεν ὁ κ. Βιολάτος, εἶνε τόσον δύσκολον πρᾶγμα; διατί δὲν κάμνετε ὅπως ἐδῶ; ἴδοὺ ἐν Γαλαζίῳ, ἔφεραν νερὸν ἄφθονον καὶ πληρόνουσι πάντες οἱ κάτοικοι σχετικῶς τῆς κατανάλωσεως. Διατί ὁ πλούσιος ἐκεῖ νὰ θέλετε νὰ πληρώνῃ περισσότερον τοῦ πτωχοῦ; δὲν εἶνε δίκαιον. Πάντες πρέπει νὰ πληρώνουν τόσον, ὅσον ὕδωρ καταναλίσκουν. Τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἀκριβὲς εἶναι παντοῦ τὸ νομιμώτερον πρᾶγμα.

Οἱ ἔξω Ἕλληνες ὁμολογουμένως πονοῦσι περισσότερον ἡμῶν τὸν τόπον καὶ ἐπιθυμοῦσι ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον νὰ βλέπωσι περαιούμενον τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο τὰ διάφορα ἀπαραίτητα ἔργα, τὰ συντελοῦντα εἰς τὴν πρόοδον τῆς πατρίδος μας καὶ τὴν βελτίωσιν τῶν κακῶς ἐχόντων καὶ δὲν ἔχουν ἄδικον.

Εἶτα δὲ ἀφοῦ ἐπεσκέφθημεν ἐν Βραΐλᾳ καὶ τοὺς κυρίους Δ. Τσαμόπουλον, Γ. Καστρινόν, Π. Παναγάκον, Δημ. Μπενάκην, καὶ Σ. Δροσινόν, ἀξιολόγους ἐπίσης πατριώτας καὶ καλλίστους φίλους, μετέβημεν εἰς τὸ ὡραῖον καὶ ἀριστοκρατικόν μας Γαλάζιον. Καὶ εἶνε ὄντως ὡραῖον καὶ ἀριστοκρατικὸν τὸ Γαλάζιον, διότι καὶ ἡ πλις μὲ τὰς ὡραίας ὑπερηφάνους της οἰκοδομὰς καὶ τὰ πολυτελῆ κτίριά της, ἔνθα ἀπὸ πρώτης ἔτι ἀπόψεως ἐνδείκνυται ἡ εὐμάρεια αὐτῶν καὶ ἡ χλιδή, καὶ οἱ κάτοικοι μὲ τὰς διασκεδάσεις, μουσικάς, περιπάτους καὶ τὴν καλιζωΐαν των καὶ αὐτὴ ἡ μονήρης δ' ὡραῖος ἀτμήρους πλοῖον μετάβασις ἀπὸ Βραΐλας εἰς Γαλάζιον προδηλοῦσι προφανέστατα τοῦτο. Κατὰ δὲ τὰς ἑορτὰς ἰδίως πολλοὶ ἐκ Βραΐλας μεταβαίνουσιν ἐνταῦθα, ἀκριβῶς διότι θεωροῦσι τὴν πόλιν ταύτην ἀνωτέραν ὑπὸ ἔποψιν

διασκεδάσεως, ἀναπαύσεως, ὡραιότητος καὶ ἀπολαύσεως. Ἡ Βραΐλα εἶναι ἀποκλειστικῶς πόλις ἐμπορίου, τὸ δὲ Γαλάζιον πόλις τῶν λογάδων ἀριστοκρατῶν καὶ ἀφεντάδων.

Τὸ Γαλάζιον ἄλλως τε κεῖται ἐπὶ καλειτέρας, ὑψηλοτέρας καὶ εὐκαιρωτέρας θέσεως, ἔχει κλίμα εὐκραέστερον καὶ γλυκύτερον, ὁρίζοντα δὲ ποιητικώτερον καὶ κατοικεῖται ὑπὸ πολυαριθμωτέρων ξένων. Οἱ δὲ ὁμογενεῖς μας ἐνταῦθα εἰσὶ σχετικῶς πολυπληθέστεροι καὶ πάνυ φιλότιμοι, προσηνέστατοι καὶ κάλλιστοι πατριῶται, προθυμοποιούμενοι ἑκάστοτε εἰς πᾶσαν συνεισφορὰν καὶ πατριωτικὴν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἐνέργειαν καὶ ὑποστήριξιν.

Ὁ κ. Καραβίας ἰατρὸς καὶ πρόεδρος τῆς κοινότητος, ἐνθερμος προστάτης πάντοτε καὶ ὑποστηρικτὴς παντὸς καλοῦ καὶ ὠφελίμου, πατριώτης ἀκραιφνὴς καὶ φιλάνθρωπος εἰς τὸ ἔπαρχον, συζητεῖ πάντοτε μετὰ θέρμης καὶ πόνου τὴν σχετικὴν κατάστασιν τοῦ τόπου μας, τοσοῦτον δὲ ἐνθέρμως καὶ αἰσθηματικῶς σᾶς ἕλκει ἡ συζήτησίς του καὶ σᾶς πείθει ἡ ὁμιλία του, ὥστε μετὰ καρδίας συντετριμμένης καὶ πολλῆς ἀγανακτήσεως ἀποχωρίζεσθε αὐτοῦ διὰ τὴν καρκινοβατικὴν καὶ λυπηρὰν θέσιν τῶν κοινῶν πραγμάτων.

Ὁ κ. Πανας ἐπίσης καλὸς πατριώτης διατελεῖ ἑκάστοτε ἀναπληρωτὴς τοῦ προξένου, εἶναι λίαν συνετὸς ἀνὴρ καὶ ἐπιφυλακτικὸς εἰς τὰς κρίσεις του. Οὐχ' ἧττον θεωρεῖται ἐκ τῶν ἀκραιφνεστάτων ἐπίσης πατριωτῶν καὶ χρησιμωτάτων εἰς τὴν συμβολὴν αὐτοῦ ἐν παντὶ κοινωφελεῖ καὶ κοινωνικῷ ζητήματι.

Τὸν κ. Π. Ἀθανασούλην ἐκ τῶν καλειτέρων τραπεζιτῶν καὶ μεγαλεμπόρων τοῦ Γαλαζίου, εὑρίσκω πάντοτε ἐν τῷ παρὰ τὴν παραλίαν γραφείῳ του μετὰ τῶν δύο υἱῶν αὐτοῦ συνεργαζομένῳ, εἶναι ἐπίσης κάλλιστος πατριώτης καὶ οἰκογενειάρχης ζηλευτὸς καὶ σὺν τῇ συζητήσει ἐκάστοτε διαφόρων κοινωφελῶν ζητημάτων τῆς ἡμέρας καὶ ἐν ταύτῷ ἀσχολουμένων εἰς τὰς πολυποικίλας καὶ πολυσχίδας αὐτοῦ ἐργασίας, πίνομεν καὶ τὸν προσφερόμενον ἡμῖν καφὲ ὁμοῦ.

Ἡ συναναστροφὴ των ἄλλως τε εἶναι πολὺ εὐχάριστος καὶ λογικωτάτη ἐν κρίσει καὶ συμπεράσμασι καὶ ὁ ἡμέτερος Τάκης εὑρίσκει ὡσαύτως πολλὴν εὐχαρίστησιν καὶ χρόνον ἀκούων ἡμᾶς, ἐνῷ ἄλλοτε βαρυνόμενος, ποιεῖ σημεῖα ἀποχωρήσεως. Τὴν φορὰν ταύτην ἐνταῦθα κρατῶν καὶ θωπεύων τὴν μικρὰν χαρτωμένην γαλῆν των μεταξὺ τῶν χεριῶν του καὶ πότε παρατηρῶν μετ' εὐχαριστήσεως ταύτην καὶ πότε ἐταστικὸν βλέμμα ρίπτων ἐπὶ τοῦ κ. Ἀθανασούλη, εὐφυολογοῦντος μετὰ τῆς ζωηρᾶς καὶ συμπαθητικῆς ἐκφράσεώς του, δεικνύει ἡμῖν τὴν ἀπεριόριστον αὐτοῦ εὐχαριστησιν.

— Καὶ σ' ἀρέσουν τὰ γατιά, ἐρωτᾷ αὐτὸν ὁ κ. Γαβρήλ, δευτερότοκος υἱός του, παρατηρήσας τοῦτο.

— Ὄχι ὅλα, ἀλλ' αὐτὸ μοῦ ἀρέσει, διότι εἶναι ἐξυπνον καὶ ὡραῖον, τῷ ἀπαντᾷ ὁ Τάκης.

— Θέλεις νὰ σοὶ τὸ χαρίσωμεν ;

— Εὐχαριστῶ. Οἱ γάταις καὶ αἱ γυναῖκαις δὲν πρέπει νὰ ἐξαιδεύουν.

— Μπά, διατί ; Τάκη, ἐρωτᾷ γελῶν ὁ κ. Ἀθανασούλης.

— Διότι πρέπει νὰ μένουν εἰς τὰ σκήτια των.

Ὁ κ. Ἀθανασούλης δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὰς ἐν Ρωμυνίᾳ ἐργασίας του, ἀλλ' ἐνθυμεῖται καὶ τὴν πατρίδα του καὶ τὰς ἐκτείνει ἕως ἐκεῖ ἐπ' ὠφέλει αὐτοῦ καὶ ταύτης. Ἐσχάτως ἠγόρασε διὰ λογαριασμόν του κομψότατον θαλαμηγὸν ἀτμόπλοιον 125 τόννων, ἐργαζόμενον ἐν τῷ Δουνάβει, τὸ ὡραῖον ταχύπλουν Carmen Silva, διανῦον 14 μίλλια καθ' ὥραν, ὅπερ μετονομάσας Πύλαρον ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ ὁμωνύμου Πυλάρου τῆς Κεφαλληνίας ἐξ ἧς κατάγεται, ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, συστήσας γραμμὴν τακτικὴν ἀκτοπλοΐας μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Πρεβέζης, δίς τῆς ἑβδομάδος καὶ προσεγγίζον εἰς ἅπαντας τοὺς διαμέσους λιμένας. Εἶναι τὸ πρῶτον καὶ μόνον κομψοπρεπὲς καὶ ταχύπλουν ἐπιβατικὸν ἀτμόπλοιον, τὸ ὁποῖον ἦλθεν εἰς τὰ ὕδατά μας, ναυπηγηθὲν ἐις τὸ μέγα κατάστημα Howaldt et Cie τοῦ Φιούμε.

Ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ κ. Ν. Ἀθανασούλης ἔχει τὸ γραφεῖον του παραπλεύρως καὶ μὲ ὑποδέχεται μετ' ὀλίγον μετὰ μειδιαμάτων, ὡς πάντοτε. Εἶναι προσηνέστατος καὶ εὐγενέστατος καὶ ἔχει γνώσεις ἀκριβεῖς καὶ καλλίστας περὶ πάντων τῶν ζητημάτων τῆς ἡμέρας. Συζητοῦμεν οὕτω πολυώρως καὶ ἀμφότεροι εὑρίσκομεν εὐχαριστησιν πολλὴν εἰς τὴν συναναστροφήν μας καὶ ὁ χρόνος παρέρχεται φυσικῶς ταχέως. Ἐκτελεῖ διαφόρους ἐμπορικὰς καὶ τραπεζικὰς ἐργασίας καὶ αἱ ὑποθέσεις του βαίνουσι πάντοτε καλῶς, διότι ἐργάζεται μετὰ περισκέψεως πάντοτε καὶ ἐπιμελείας.

Τὸν γνωρίζω πρὸ τετραετίας, οὐδόλως ἤλλαξε καὶ φαίνεται σωματικῶς, πνευματικῶς καὶ ἐπιχειρηματικῶς ὁ αὐτός.

— Σᾶς βλέπω πάντετε τον ἴδιον, κ. Ἀθανασούλη, τῷ λέγω, δὲν ἠλλάξατε ποσῶς, οὔτε καὶ κατὰ κεραίαν.

— Εἰς τί μὲ εὑρίσκεται τὸν αὐτόν ;

— Εἰς ὅλα ἐν γένει, νομίζω.

— Ἔχετε δίκαιον, διότι φροντίζω νὰ μὴ μεταβληθῶ παντάπασι, ἀφοῦ ὡς ἔχω εἶμαι εὐχαριστημένος.

— Καὶ εἴθε, κ. Ἀθανασούλη, νὰ εἶσθε πάντοτε, τῷ λέγω.

Ἐν τῇ κεντρικωτέρᾳ καὶ ἐμπορικωτέρᾳ ὁδῷ τοῦ Γαλαζίου κεῖται τὸ μέγα καὶ κεμψὸν ἐμπορικὸν κατάστημα τοῦ κ. Στ. Φερεντίνου, γαμβροῦ τοῦ ἐνταῦθα φίλου μας καὶ συμπολίτου ὑποστρατήγου κ. Λέκα. Εἶναι λαμπρὸς καὶ εὐφυολόγος ἀνὴρ, ἀλλ' ὁπόταν καὶ μὲ ὅποιον θέλῃ καὶ ὅστις δὲν τὸν γνωρίζει χάνει πολύ ! Ἀγαπᾶ νὰ ζῇ καλῶς, ἡσύχως μακαρίως καὶ φρονίμως καὶ νὰ συζητῇ λογικῶς, πρακτικῶς καὶ ἐμπεριστατομένως.

— Ἔλα κάθησαι, κ. Πρίντεζη, μοὶ ἔλεγε νὰ τὰ εἰπωμεν, μὲ ἀρέσει νὰ ὁμιλοῦμεν μαζύ, εἶσαι γλυκοαίματος, ξέρεις πολλά. Θέλεις καφέ, κονιάκ ἢ λεμονάδα ; τὶ θὰ πάρῃς ; κάμε καὶ τσιγάρο. Ὁ Τάκης τὶ θὰ πάρῃ ; Κουνήθηκε πάλι τὸ ρωλόγι του ; ἀκοῦς, ἀδελφέ μου, μόνα των τὰ πόδια των νὰ μπλέκονται καὶ νὰ χαλοῦν ;

Καὶ ὁ Τάκης πειραζόμενος, ὅτι τὸν ἠστειεύετο, διότι εἶχε χαλάσει τὸ ὡρολόγιόν του, ὑψωσε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐγέλα.

— Μά, τέλος πάντων, μετ' ὀλίγον ἐξηκολούθει, τὰ πράγματα κάτω εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν πηγαίνουν καλά. Ὁ Δεληγιάννης τὰ ἔκαμε θάλασσα. Ἐδῶ προσδεύουν, στρατός, διοίκησις, ταχυδρομεῖα, ὅλα εἶναι σὲ μεγάλην τάξιν. Αἴ, τὶ λέγεις ;

— Μὴ τοὺς ζηλεύεις, κ. Φερεντίνε, μὴ ἀπογοητεύεσαι ἀπὸ τὰ ἰδικά μας. Ἔμεθα εἰς καλειτέραν θέσιν.

—Μὰ πῶς ; δὲν εἶνε ἀλήθεια ὅσα γράφουν αἱ ἐφημερίδες;

— Ὅλα ψεύδη καὶ ὑπερβολικά. Ὅταν ἤλθες εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐνυμρεύθης ; ηὐχαριστήθης ἀπὸ τὸν τόπον καὶ τὴν πρόσδον ;

— Ἄ, ναί, δὲν τὸ ἀρνοῦμαι.

— Αἴ, μόνον τὴν πραγματικότητα νὰ βλέπῃς καὶ αὐτὴν μόνον νὰ πιστεύῃς.

— Ἀλήθεια ; ἔγραφες εἰς τὴν «Φύσιν», ὅτι ὁ καπνὸς βλάπτει. Ἄ, μοῦ ἤρεσεν αὐτό, ὡραῖα γραμμένο καὶ τὸ ἐδιάβασε καὶ ὁ φίλος μου ὁ Ρουκλιώτης καὶ θέλει καὶ αὐτὸς νὰ γραφῇ συνδρομητὴς καὶ νὰ πᾶμε νὰ τὸν ἐγγράψῃς. Μὰ ἀληθινά, γιατὶ τότε φουμάρεις τοῦ λόγου σου ; ἀφοῦ βλάπτει ὁ καπνός ;

— Πηγαίνομεν νὰ τὸν ἐγγράψωμεν καὶ ἐκεῖ σᾶς λέγω τὸν λόγον.

— Πηγαίνομεν, ἐμπρὸς Τάκη.

Τὸν κ. Ρουκλιώτην εὕρομεν εἰς τὴν ὡραίαν οἰκίαν του, κειμένην πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν μέρος τῆς πόλεως, ἐν τῷ μέσῳ μεγάλης αὐλῆς, εἰς τὸ βάθος ἐχούσης ὡραῖον κῆπον καὶ μικρὸν ἀμπελῶνα. Εἰς δὲ τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν αὐτῆς ὑπάρχει διαμέρισμα, ἐνῷ κατεργάζονται ποικίλα ἐδώδιμα. Τὸ ὅλον προζενεῖ ποιάν τινα εὐχαρίστησιν καὶ περιέργειαν. Δεξιὰ σωροὶ ντοματῶν καὶ φασολίων, ἀριστερὰ κάλαθοι μακιζελίων καὶ κολοκυνθίων, εἰς τὸ βάθος κιδώτια καὶ διάφοροι καρποί, πάντα ταῦτα προετοιμαζόμενα καταλλήλως καὶ μετ' ἐπιμελείας, ὅπως τεθῶσιν ἐντὸς κυτίων διὰ τὴν κατανάλωσιν τοῦ χειμῶνος. Τὸν ὅλον ἀποτελεῖ ὡραῖον προ-

ἀπασκευαστικὸν κατάστημα ἐδωδίμων ὅλως οἰκογενειακῶν διευθυνόμενον ὑπὸ τοῦ κ. Εὔστ. Ρουκλιώτου, ἐκ Καρύστου μετὰ τῆς καλλίστης καὶ εὐγενεστάτης συζύγου του Ἄννης, Ὑδραίας, συγγενοῦς τῶν ἡμετέρων ἐν Πειραιεῖ Μεταξάδων.

Ὁ κύριος καὶ ἡ Κυρία Ρουκλιώτου μᾶς συνώδευσαν εἰς ὅλα τὰ διαμερίσματα καὶ ἀποθήκας τοῦ καταστήματος καὶ εἶτα εἰς τὸν κῆπον καὶ τὸ ζωοτροφεῖον των, ὅπου ποικίλα οἰκιακὰ ζῶα, μία αἴξ, ὄρνιθες, χῆναι, περιστεραὶ κτλ. ἀναζωπυροῦσι καὶ στολίζουσι αὐτὴν τὴν ὡραίαν κατοικίαν.

— Ἰδοὺ ἀληθὴς ἰδεοχὴ ἐν τῇ πόλει. Ἀλλὰ σεῖς γνωρίζετε καλῶς νὰ ζῆτε, εἶπον τῷ κ. Ρουκλιώτη. Μετὰ τῆς ἐργασίας σας ἀπολαμβάνετε καὶ ὅλας τὰς φυσικὰς παροχάς. Εὖγε κύριε καὶ Κυρία Ρουκλιώτου καὶ εὔχομαι μέχρι τέλους νὰ διέλθετε οὕτω.

Εἶτα ἀφοῦ ἡ εὐγενεστάτη Κυρία του μᾶς παρέθεσεν ἀναψυκτικά, ὀπώρας καὶ καφὲν καὶ τοῖς διιγήθην κατ' ἀπαίτησίν των τοῦ καπνοῦ τὰς βλαβερὰς συνεπείας κατὰ τοὺς σχολαστικούς, ἐννοεῖται, διότι ὁ μὲν κ. Φιρεντῖνος σχεδὸν ἔπαυσε νὰ καπνίζῃ, τὸν δὲ φίλον κ. Ρουκλιώτην συμβουλεύει νὰ παύσῃ τὸν καπνόν, ἔκαμα καὶ ἐγὼ ἓν σιγάρον χάριν ἀναψυχῆς καὶ ἀπῆλθον μετὰ τοῦ Τάκη φιλοδωρηθέντος παρὰ τῆς Κυρίας ὡραῖον τεμάχιον σταφυλῆς καὶ κυτίον γλυκοῦ.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΟΛΙΓΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Τὸ χάος.

Τὸ χάος εἶνε ἀκατανόητον, δὲν ἔχει ὅρια, οὔτε ἀρχὴν, οὔτε τέλος. Δὲν ἔχει διαστάσεις, εἶνε πλῆρες ἐκ τοῦ σκότους. Πρὸ αὐτοῦ ὑπῆρξε καὶ ὑπάρχει ὁ Θεός, τὸ πνεῦμα. Οὗτος ἐποίησε τὸ φῶς καὶ τὴν ὕλην ἐκ τοῦ μηδενὸς, ἐξ ἧς ἐποίησε τὰ ἐν τῷ χάει σώματα. Οὗτος πληροῖ τὸ χάος καὶ εἶνε πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν καὶ τὰ πάντα καθορᾷ καὶ διορίζει. Πνεῦμα εἶνε ὁ Θεὸς, ὃ ὁποῖος ἐποίησε τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο μόνος ὁ ἄνθρωπος ἔχει δημιουργικὴν δύναμιν. Εἰς τὰ ζῶα ἔδωκε μόνον τὴν ἐμφυτον δύναμιν τῆς διατηρήσεως τῆς ζωῆς περιοδικῶς.

Τὸ πνεῦμα φιλοσοφικῶς.

Τὸ πνεῦμα εἶνε θεία δύναμις· δὲν κατέχει χῶρον, εἶνε πανταχοῦ παρὸν καὶ τὰ πάντα πληροῦν· εὑρίσκεται ἰδίως ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐνεργεῖ διὰ τῶν ὀργάνων τῆς λειτουργίας τοῦ σώματος.

Τὰ ὄργανα τῆς λειτουργίας τοῦ σώματος συγκρατοῦνται διὰ τῆς ζωϊκῆς δυνάμεως, ἥτις ἐνυπάρχει μετὰ τῆς ζωϊκῆς ὕλης. Ἅμα ἐκλείψῃ ἡ ζωϊκὴ δύναμις, παύει καὶ ἡ ζωὴ τοῦ σώματος, τὸ δὲ πνεῦμα ἀπέρχεται.

Τὸ πνεῦμα ἐμφωλεῦον ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ τοῦ μήπω μεμορφωμένου σώματος ὁρᾷ ἀναλόγως τῇ ἀναπτύξει τῶν ὀργάνων καὶ ἀποτελεῖ τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὰς δυνάμεις αὐτοῦ· τὸ πνεῦμα διὰ τῶν αἰσθήσεων καὶ κατὰ ἰδίεν διάθεσιν αὐτοῦ ἀναπτύσσει τὰς ἐνεργείας του.

Ἡ μείζων τέρψις.

Οὐδεμία τέρψις ὑπάρχει μείζων εἰς τὸν λογικὸν ἄνθρωπον ἐκείνης, ἧς συναισθάνεται τὴν ἡδύτητα καὶ τὴν εὐφρυσύνην ὅτι ἐν τῇ ζωῇ ὑπῆρξε κοινωφελὴς, δίκαιος, ἐνάρετος καὶ ἡ μνήμη τοῦ ὀνόματός του ἔσεται ἀθάνατος. Οὗτος ἀποθνήσκει γαληνιαῖος καὶ χαρίεις.

Ἀλλὰ καὶ οὐδὲν εἶνε ἀλγεινότερον εἰς ἔχοντα συνείδησιν, ὅταν θνήσκων ἀναμιμνήσκεται τὰ κακὰ ἔργα αὐτοῦ, τὰς βλάβας καὶ ζημίας καὶ καταστροφάς, τὰ ὁποῖα ἐπραξεν ἐν τῇ ζωῇ. Οὗτος ἀποθνήσκει ἐν ἀγωνίᾳ καὶ ταραχῇ.

Μικρόνους χαρακτήρ.

Ἀκρισία καὶ ἀδιακρισία τοῦ καλοῦ καὶ ἁρμοδίου ἐκ τοῦ κακοῦ καὶ ἀναρμοδίου. Στέρησις γνησίας καὶ εἰλικρινοῦς ἀγάπης. Εἰς πάντας θέλει ν' ἀρέσκῃ. Οὐδόλως συμμερίζεται τὰς διαθέσεις καὶ τὰ φρονήματα τοῦ θεωρουμένου φίλου, τοῦ ὁποίου τοῦς ἐχθροὺς συναναστρέφεται ἀδιακρίτως· Οὐδόλως λυπεῖται διὰ τὰς ζημίας καὶ λύπας σχετικοῦ ἄλλου. Φιλίαν ἐγκάρδιον δὲν ἔχει. Τὸ πᾶν συγκεντρώνει εἰς τὸ ἑαυτοῦ ἀνέμελον [illegible] πων ἢ θυσιάζων ὅπερ οὐδενὸς, ἄνευ συμφέροντος ποταποῦ.

Ὁ μικρόνους δὲν μένει ἐν εὐτυχίᾳ καὶ εὐδαιμονίᾳ ἐπὶ πολὺ καθίσταται ἄθλιος. Εἶνε ἀπερίσκεπτος· ἔχει περιωρισμένας [illegible] εἰς τὰς ὁποίας ἐπιμένει, οὐδόλως ἐνδίδων εἰς τὴν λογικὴν· οὐδόλως προνοεῖ, εἶνε φίλαυτος, δοκησίσοφος, φυγαγνώστης καὶ ἀφιλομαθής· παρακολουθεῖ δὲ τὰ αἰσθήματα τῆς καρδίας του καὶ περιορᾷ τὰ τοῦ νοός.

Μεγαλόνους.

Περιστέλλει τὰ τῆς καρδίας αἰσθήματα καὶ ἄρχει ὁ νοῦς καὶ ἡ ὀρθὴ κρίσις. Πᾶν ὅ,τι δὲ ὑπαγορεύει ἡ καρδία του, τὸ ὑποβάλλει εἰς τὸν νοῦν καὶ εἰς τὴν νοερὰν κρίσιν καὶ εἶτα ἀποδέχεται αὐτό.

ΠΙΚΡΟΣ ΚΑΥΜΟΣ

Πλανώμουνα στοῦ βίου μου
τὴν ζηλευτὴ οἰκία
πίκρες ποτὲ δὲν γνώρισα
οὔτε ἀπελπισία

Ἰδοὺ δὲ τώρα ἔφθασε
κι' ἡ δική μου ὥρα
κι' ἐτρώθην εἰς τὰ στήθη μου
πικρὰ ! θανατηφόρα...

Ποτὲ μου δὲν ἐπίστευσα
νὰ τυραννοῦμαι τόσον
ἀπ' τοῦ σκληροῦ τοῦ ἔρωτος
τὴν ἄσπλαγχνον τὴν νόσον.

Ἴσως οὐδεὶς ὑπέφερε
τὰ πάθη τὰ δεινά μου
ποὺ μιᾶς σκληρᾶς ἡ ἀπουγὰ
στὰ στήθη τὰ δικά μου,

Νὰ θέλῃ ἐπιθύμησε,
καὶ πάντα μὲ παιδεύει
μὲ σύρει ὡς μικρὸν παιδὶ
μὲ σφάζει μὲ φονεύει.

. . . . . .

Ἀλλ' ὅμως ἄσπλαγχνος καρδιὰ
ἐγὼ ἐσὲ λατρεύω
τὴν εὐτυχίαν μου αὐτὴν
γιὰ σένα τὴν προσφέρω.

Ν. Β. Τουλ...

Ἀθῆναι Σεπτέμβριος 99.

ΤΕΡΨΙΝΟΑ

Μὴν ἔχε φίλον ἄπορον καὶ ἄεργον

Μίσει ὡς φιλήσων καὶ φίλει ὡς μισήσων.

Μὴ τὰς ἐχθρας διαιώνιζε.

Μὴ σφόδρα καταφέρεσαι κατὰ τοῦ ἐχθροῦ σου, οὔτε βλάπτε αὐτὸν καιρίως.

Διδομένης ἀφορμῆς παῦσον πρῶτον τὸ πρὸς τὸν ἐχθρὸν μῖσος σου,

Μὴ ὑπερβαλλόντως ἀγάπα· μικρὰ γὰρ ἀφορμὴ ψυχραίνει τὴν ἀγάπην.

Εἰς ὃν ἀγαπᾶς μὴ ἐκμυστηρεύου ἄνευ ἀνάγκης καὶ ἐπιφυλάξεως, διότι ἐν ἐλαχίστῃ ψυχρότητί σας πᾶν μυστικὸν ἀποκαλυφθήσεται πρὸς ἐλάθην σου.

Ἀγάπα οὖν ὡς μισήσων.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΙΓΝΙΟΝ

Λάβετε τεμάχιον ἀχύρου, ἓν κάρυον καὶ δύο λεπτοκάρυα· κενώσατε τὸ κάρυον διὰ καρφίδος ἀφοῦ κατασκευάσητε τρεῖς ἐπ' αὐτοῦ ὀπάς· μίαν μεγαλειτέραν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ δύο μικρὰς ἐπὶ τῶν ἑκατέρωθι πλευρῶν, ὡς δείκνυσι τὸ ἡμέτερον σχῆμα. Ἐπίσης κατασκευάζετε ἀνὰ δύο ὀπὰς εἰς ἀμφότερα τὰ λεπτοκάρυά σας. Τότε κόπτετε δύο τεμάχια ἀχύρου 10 ἑκατοστομέτρων περίπου μήκους, ὧν τὰ μὲν δύο ἄκρα ἐφαρμόζετε ἐπὶ τοῦ καρύου, τὰ ἕτερα δὲ δύο ἄκρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν λεπτοκαρύων, ὡς ἐμφαίνεται ἐν τῷ ἡμετέρῳ σχήματι. Εἰς τὰς ὀπὰς

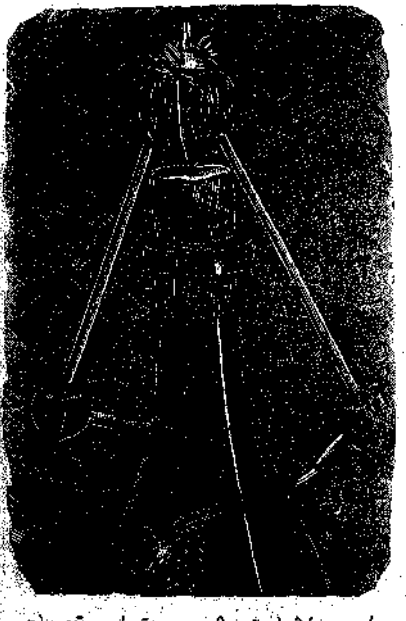

δὲ τῶν πλευρῶν αὐτῶν, τοποθετεῖτε δύο τεμάχια μικροῦ ἀχύρου, δύο ἑκατοστομέτρων μήκους. Τούτου γενομένου θέσατε τὴν αἰχμὴν τοῦ καρύου ἐπὶ φελλοῦ φιάλης τινὸς καὶ τὸ ὅλον σύστημά σας θὰ σταθῇ ἐν ἰσορροπίᾳ.

Ἐὰν δὲ χύσητε δι' ἐπιτηδείου τρόπου ποσότητα ὕδατος ἐν τῷ καρύῳ, θὰ διορρεύσῃ ἐκ τούτου διὰ τῶν ἀχύρων ἐκ τοῦ λεπτοκαρύου, ὀπόθεν διὰ τῶν ἑτέρων ὀπῶν θὰ ἐξέλθῃ, συνεπάγον τὴν περιστροφὴν τοῦ ὅλου συστήματός σας, συνεπείᾳ τῆς ἀντενεργείας τοῦ ὕδατος ἐπὶ τῶν ἀντίθετων πλευρῶν τῶν λεπτοκαρύων.

Τὸ φαινόμενον εἶναι φυσικώτατον καὶ κάπως περίεργον· ἡ δὲ κατασκευή του εἶναι ὡς εἰκός, εὐκολωτάτη. Διὰ τὴν κατασκευὴν δὲ τῶν ὀπῶν, πρὸς ἀποφυγὴν θραύσεως τῶν φλοιῶν, ἡ κοῦ μαχαιριδίου, δέον νὰ μεταχειρισθῆτε σιδηροῦν ὀβελίσκον πεπυρακτωμένον. **Φ. Π.**

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κ. Χ. Σμύρνην Καθυστερούμενα φύλλα σᾶς ἀποστείλαμεν. Ἂν σᾶς λείπουν καὶ ἄλλα γράψατέ μας—Α. Π. Πειραιᾶ. Φυλλάδιον ἐντελῶς σημειουμένον: Διατριβὴ ἐλήφθη. Ἔχει καλῶς.—Ε. Κ. Βῶλον. Φύλλα σᾶς ἀπεστάλησαν. Ἐλπίζομεν νὰ ἐλάβατε ὅλα.—Μ. Π. Ναύπλιον Ζητηθέντα φύλλα σᾶς ἀπεστείλαμεν.—Α. Β. Κέρκυρα. Δελτάριον ἐλήφθη. Φύλλα σᾶς ἀπεστάλησαν. Ἐκκύδωσις λαχείου γενήσεται τῇ 1 Φεβρουαρίου.—Κ. Λ. Καλάμας Συνδρομή σας ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν—Γ. Π. Λάρισσαν. Ἐπιστολὴ μὲ ἀποδείξεις ἐλήφθησαν. Ἔχει καλῶς. Γράφομεν καὶ ἀχυδρομικῶς.—Α. Ξ. Βῶλον. Ἐπιστολὴ μὲ περιεχόμενα ἐλήφθησαν καὶ εὐχαριστοῦμεν. Φαίνεται δὲν ὑπάρχει διάθεσις, ἃς εἶναι. Προσπαθήσατε τοῦ κ. Σ....—Σ. Π. Λευκᾶ, Ἐπιστολὴ ἐλήφθη καὶ καὶ σᾶς ἀπαντήσαμεν—Ἰ. Κ. Πύργον. Ἐπιστολὴ καὶ χρήματα ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Ἀναμένομεν νεωτέρας σας μὲ ἀνεκτοῦμενον.—Κ. Α. Σόφιαν. Ἐπιστολαὶ καὶ περιεχόμενα ἐλήφθησαν Ἔχει καλῶς. Σᾶς ἐγράψαμεν. Ἀναμένομεν νεωτέραν σας.—Μ. Κ. Achmouni. Ἐπιστολὴ μὲ περιεχόμενα ἐλήφθη. Ἔχει καλῶς ἡσυχεῖτε, θὰ γένῃ ὡς γράφετε. Παλὸ ὡσαῖον. Συνδρομαὶ φίλου ἐλήφθησαν κατὰ τὴν ἀπουσίαν μας, προσπαθήσατε ἑτέρου.—Μ. Σ. Ὀδησσόν. Συνδρομή σας ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν.—Μ. Γ. Β. Σῦρον Ἐπιστολή σας ἐλήφθη. Ἀπροῦμεν διὰ παράπονά σας, γράφομεν.—Σ. Ι. Βῶλον. Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Ζητούμενα φύλλα σᾶς ἀπεστείλαμεν ἀμέσως διὰ μέσου τοῦ κ. Νικ...

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Καθίσταται γνωστὸν τοῖς ἡμετέροις συνδρομηταῖς ὅτι ὁ Ἀθαν. Κούτρας δὲν διατελεῖ πλέον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μας.

Ο ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ξενοδοχεῖον τοῦ ὕπνου ἐν Βόλῳ.

Διευθύνεται ὑπὸ τοῦ ἀξιολόγου νέου κ. Ἰω. Προύσαλη, χρηματίσαντος ὡς διευθυντοῦ τοῦ ξενοδοχείου τῆς Γαλλίας ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη, καὶ τῆς Πόλεως ἐπὶ 3 ἔτη. Καθαριότης, προθυμία καὶ τάξις μοναδική. Συνιστᾶται διὰ τὴν ἔκτακτον περιποίησιν καὶ εὐχάριστον διαμονὴν ἐν αὐτῷ πᾶσι τοῖς ἡμετέροις ταξειδεύουσι συνδρομηταῖς.

ΑΔΕΛΦΟΙ ΧΟΝΔΡΟΠΟΥΛΟΙ

ΕΜΠΟΡΟΙ ΕΝ ΛΑΜΙΑΙ

πρωϊαίτατον καὶ φιλοκαλλίστατον κατάστημα ἐν τῇ μεγάλῃ πλατείᾳ τῆς πόλεως.

Ὑπάρχουσιν ὅλα τὰ εἴδη τῆς οἰκιακῆς χρήσεως, εἰς λογικωτάτας τιμάς, ἤτοι: ὑφάσματα, ἕτοιμα ἐνδύματα, βελοῦδα καὶ μεταξωτά, τάπητες καὶ χασέδες, ὀμβρέλαι καὶ καπελάκια, ὡς καὶ ἅπαντα τὰ ἤδη τῆς πολυτελείας τοῦ συρμοῦ καὶ τῆς πρώτης ἀνάγκης.

Ἔλθετε καὶ δοκιμάσατε.

ΑΤΜΟΚΙΝΗΤΟΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΟΠΟΙΙΑΣ

ΕΝ ΒΟΛΩΙ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΑΜΑΝΟΥ

Τὸ πρῶτον καὶ μόνον ἐν ἁπάσῃ τῇ Θεσσαλίᾳ ἐργοστάσιον τοῦτο ἱδρυθὲν κατὰ τὸ 1888 κατέστη πηγὴ ἀνεξάντλητος ἁπάσης τῆς Θεσσαλίας καὶ πολλῶν ἄλλων μερῶν.

Τὸ **Κονιὰκ** τούτου ὡς καὶ ἅπαντα ὅ γένει τὰ παρὰ ὅπου δήποτε εἰσερχόμενα διαδίδονται ἀστραπιαίως, προτιμώμενα διὰ τὸ γνήσιον, τὸ ἐξαιρετικὸν τῆς εὐθυνίας τῶν τιμῶν καὶ τῆς εὐκολίας, ἣν παρέχει τοῖς πελάταις του.

Μεγάλη παρακαταθήκη ΚΟΝΙΑΚ ἐξ οἴνου μοσχάτου δι' ἀναρρωνύοντας ἀναιμικούς, καχεκτικοὺς καὶ ἐν γένει κατατεπονημένους ἐκ διανοητικῶν ἐργασιῶν εὑρίσκοντας ἐν αὐτῷ σωτηρίαν.

Ὄχι ρεκλάμα ἀλλὰ πρᾶγμα.

Ἁπλῆ ἐπίσκεψις πείθει τὸν καθένα τρανώτατα καὶ ἡ βασιλεύουσα ἐν αὐτῷ εἰλικρίνεια.

Ἐκ τῶν Καταστημάτων Ἀνέστη Κωνσταντινίδου